

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОБУЧЕНИЕ ЗА ИТ КАРИЕРА“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Браншовите организации в сектора на информационните технологии посочват острия недостиг на подготвени кадри за наемане на работа. Софтуерните компании основно изпитват затруднения да намерят подготвени кадри със средно образование за позиции, свързани с програмиране. Във връзка с това през м. декември 2015 година Министерският съвет прие Концепция за насърчаване обучението на софтуерни специалисти.

На 15 декември 2016 г. министърът на образованието и науката подписа Споразумение за сътрудничество за софтуерно обучение на ученици с представителите на ИТ индустрията (по-нататък – „Споразумението“). От страна на ИТ индустрията споразумението беше подписано от Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ), Българската асоциация за информационни технологии (БАИТ), Българската аутсорсинг асоциация и Фондация „Клъстер информационни и комуникационни технологии (ИКТ Клъстер).

Настоящата национална програма е съобразена с поставените цели в Концепцията и Споразумението за сътрудничество и ще се финансира в рамките на три учебни години с общ индикативен бюджет 770 000 лв. за всеки випуск ученици, включени в националната програма.

Срок на програмата: 2019 - 2020 година (*първа учебна година за трети випуск от ученици (X клас), втора учебна година за втори випуск от ученици (XI клас) и трета учебна година за първи випуск от ученици (XII клас) по националната програма*)

Бюджет на програмата: 770 000 лв. за 2019/2020 учебна година.

Финансирането се осъществява от бюджета на Министерство на образованието и науката (МОН), като при наличие на възможност в бюджета могат да бъдат отпуснати допълнителни средства за обучение на по-голям брой ученици.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Разширяване базата от ученици, които са придобили професионална квалификация по професия от професионално направление „Компютърни науки“ и/или продължават образованието си във висши училища в професионално направление „Информатика и компютърни науки“.

2.2. Конкретни (специфични) цели:

- Разработване на учебна документация и учебни материали за професионално образование и обучение по професия „Приложен програмист“ от професионално направление „Компютърни науки“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение в партньорство с бизнеса.
- Създаване на условия за провеждане софтуерно професионално образование и обучение в сътрудничество с университети и с работодатели от ИТ сектора.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

След изпълнението на програмата в професионалните гимназии ще бъде изграден капацитет за съвременно софтуерно образование и ще се засили връзката с университетите и с ИТ бизнеса. Обучението ще се проведе по Държавен образователен стандарт, разработен от бизнеса, в съответствие с неговите потребности. Едно от очакванията, които са заложи в Концепцията за насърчаване обучението на софтуерни специалисти, е учениците още в XII клас да могат да започнат работа в софтуерни компании.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма предлага формат за обучение по програмиране на ученици от цялата страна за придобиване на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“. Обучението е предназначено за ученици в средни училища, профилирани гимназии и професионални гимназии, които **не се обучават** по професия от професионално направление „Компютърни науки“. Обучението се организира присъствено в свободното време на учениците – през седмицата, в събота и неделя и/или през ваканциите. Учебният процес предвижда изпълнението на дейности както присъствено, така и онлайн.

Обучението се извършва в професионални гимназии и училища, в които е налице необходимата материално-техническа база в съответствие с Държавния образователен

стандарт за придобиване на квалификация по професията „Приложен програмист“ и се подпомага от 5 центъра, обособени към съответните училища, както следва:

- **Правец** – към Професионална гимназия по компютърни технологии и системи, град Правец и Технически университет, София;
- **Русе** – към Професионална гимназия по електротехника и електроника „Апостол Арнаудов“, град Русе и Русенски университет „Ангел Кънчев“;
- **Пловдив** – към МГ „Акад. Кирил Попов“ и Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“;
- **Бургас** – към Професионална гимназия по електротехника и електроника „Константин Фотинов“ и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, град Бургас;
- **София** – към Технологично училище „Електронни системи“ и Технически Университет, София.

Центровете организират и провеждат обучението за посочените в таблицата области, като част от обучението може да се провежда в съответния град.

Център Област	Правец	Русе	Пловдив	Бургас	София
	София-регион	Русе	Пловдив	Бургас	София
	Видин	Силистра	Стара Загора	Сливен	
	Враца	Разград	Пазарджик	Ямбол	
	Монтана	Шумен	Кърджали	Хасково	
	Плевен	Търговище	Смолян	Варна	
	Перник	Добрич			
	Кюстендил	Габрово			
	Благоевград	Велико Търново			
	Ловеч				

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Министърът на образованието и науката възлага на центровете по т. 4 да създадат цялостната организация по реализиране на националната програма, като:

- осигурят поддръжката на онлайн платформа за предоставяне на учебно съдържание и тестови задачи, за комуникация между учители и ученици и за кандидатстване на учениците от X клас за участие в националната програма;
- разработят процедура по подбор на участниците в обучението;
- разработят програма за обучението;
- подберат и подготвят учители или лектори за провеждане на обучението;
- организират провеждане на тестове и в края на тригодишния период на програмата - полагане на изпити за придобиване на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“.

Партньори на центровете са университети, фирми и представителни организации от ИТ бизнеса.

Други бенефициенти са професионални гимназии и училища, в които се осъществява професионално образование по държавен план-прием за придобиване на професионална квалификация по специалности от професии в професионално направление с код 481 „Компютърни науки“.

В обучението на учителите се включват учители както от училищата, към които са обособени четирите центъра, така и от всички други професионални гимназии и училища, в които се организира обучение на ученици по професиите от професионално направление с код 481 „Компютърни науки“.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

6.1. Специфични дейности на центровете по т. 4

- Поддръжка за времетраенето на националната програма на онлайн платформа за предоставяне на учебно съдържание и тестови задачи и за комуникация между учители и ученици.
- Разработване на учебна документация (учебни планове и учебни програми, национална изпитна програма) и разработване на учебни материали за обучение на ученици и учители.
- Обучение на учители и лектори за преподаване по новите учебни програми, в т. ч. разработване на учебните материали, осигуряване на обучителите, на техниката и обучителните зали за това обучение.

- Изготвяне на програма за обучението на учителите и етапи на провеждането му.
- Изготвяне на програма за обучението на учениците, етапи на провеждането му и критерии и тестове за преминаване на учениците от един етап в друг на база на постигнати резултати.

- Методическо подпомагане на дейностите по националната програма.

6.2. Общи дейности за центрове и училища по т. 4

- Подбор на участниците в обучението – провеждане на информационна кампания; изготвяне на тестове за допустимост.

- Обучение на учениците: Организация и предоставяне на обучение.

- Провеждане на тест за преминаване на учениците от един етап на обучението в друг на базата на постигнати резултати.

- Организиране и провеждане на валидиране и удостоверяване на професионални знания, умения и компетентности за придобиване както на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“, така и на част от същата професия (за един или няколко модула от програмата за тригодишния курс на обучение по националната програма).

6.3. Принципи на финансиране

Финансирането се извършва за изпълнението на дейностите по т. 6.1. и т. 6.2. Центровете, извършващи финансови разходи, са длъжни да водят точна и редовна финансова документация при спазване на националното законодателство в областта на финансовото управление и контрол.

Допуска се при стартиране на програмата да се разработят и приемат от ръководителите на петте центъра вътрешни правила относно допустимите разходи за дейностите по изпълнение на програмата.

7. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

- **Разходи за възнаграждения** на лица, пряко ангажирани с изпълнението на дейностите по програмата, включително хонорари за водене на учебни занятия на ученици и обучители, за методическо осигуряване, за провеждане на тестове, за разработване и адаптиране на учебни материали и изпитен инструментариум, разходи за административно обслужване и организация, осигурителни и здравноосигурителни вноски съгласно националното законодателство.

- **Разходи за командировки** (дневни, пътни и квартирни) на лицата, наети за изпълнението на програма, съгласно Наредбата за командировките в страната. В случаите, когато е командировано лице по граждански договор, разходите за командировката се признават за допустими, само ако изрично са упоменати в сключения договор.

- **Разходи за храна, нощувки и транспорт за учениците.**

- **Разходи за техническо и софтуерно разработване и обслужване.**

- **Разходи за публичност и комуникация**, в т.ч. подготовка и реализация на публикации, изготвяне на табели, брошури, стикери за обозначаване на закупените активи, листовки и др., както и организирането и провеждането на конференции и семинари, свързани с информация и публичност.

- **Канцеларски и други материали и консумативи**, включително разходи за образователни материали и учебни пособия, рекламни материали и дейности, свързани с информация и комуникация.

- **Външни услуга – в т. ч. наем на зали и помещения.**

- **Разходи за валидиране и удостоверяване на професионални знания, умения и компетентности** за придобиване на квалификация по част от професия „Приложен програмист“ и/или придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“.

При неусвояване на предоставените средства до 31.12.2019 г. същите преминават като преходен остатък в следващата година, без да се променя целевият им характер и се разходват до края на срока на програмата.

8. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ ЗА 2018 - 2019 ГОДИНА

• Функциониращи в партньорство училище-университет-ИТ бизнес 5 центъра за софтуерно обучение.

• Брой обучени учители – минимум 30.

• Брой ученици, включени в обучението за 2019-2020 учебна година – минимум 200 за първата учебна година на третия випуск от ученици, минимум 150 за втората учебна година на втория випуск от ученици и минимум 100 за третата учебна година на първия випуск от ученици.

- Брой ученици, успешно преминали тест за първи етап на програмата – минимум 150.
- Брой ученици, успешно преминали тест за втори етап на програмата – минимум 100.
- Брой ученици, успешно преминали тест за трети етап на програмата – минимум 75.

9. МОНИТОРИНГ

Мониторингът на изпълнението на програмата се осъществява от съответните регионални управления на образованието, които представят своите ежегодни доклади пред Комитета за наблюдение/специален орган за наблюдение на програмата към МОН, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката.

10. ДЕМАРКАЦИЯ

Осигурена е демаркация с операция „Образование за утрешния ден“ и операция „Квалификация на педагогическите специалисти“ по отношение на целевите групи и бенефициентите, които са само професионални гимназии, предоставящи образование и обучение в Професионално направление „Компютърни науки“. Демаркацията с други национални програми е осигурена чрез преките целеви групи – учителите по професионална подготовка в конкретното направление и спецификата на обученията – свързани с актуализиране на квалификацията при преподаване на предмети по професионалната подготовка по професиите и специалностите в направлението.